

НІМЕЦЬКА МОВА

*Чорна В.М.,
тел. 236-30-97*

Сучасні учні отримують освіту в умовах глобалізації, багатомовності та полікультурності, посилення ролі іноземних мов у житті суспільства. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України з кожним роком приділяє все більше уваги вивченню іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах. У 2012-2013 навчальному році відповідно до нового Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 розпочалося вивчення іноземної мови з першого класу. Таким чином, забезпечена нормативно-правова наступність викладання предмету з першого по одинадцятий класи .

В основній школі з 1-го вересня 2013 року вводиться друга іноземна мова, в старшій – профільне навчання, з'явилася можливість вивчення третьої іноземної мови.

У Державних освітніх стандартах шкільної освіти навчальні предмети «Рідна мова» та «Іноземна мова» включені до єдиної освітньої галузі «Філологія».

Мовна освіта є важливим засобом, котрий формує свідомість особистості та її здатність бути соціально мобільною в суспільстві.

Нові реалії вимагають:

- змін до рівнів володіння іноземними мовами;
- визначення нових підходів до відбору змісту та організації матеріалів;
- використання адекватних форм та видів контролю.

Якісне знання іноземних мов є сьогодні не самоціллю, а вимогою часу. Прийдешні зміни, сучасні інноваційні технології вимагають від учителів високого професіоналізму, аналітичного мислення і розвинених комунікативних навичок у сфері освіти.

Вивчення німецької мови в початкових класах

Відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти, прийнятого Постановою Кабінету Міністрів від 20 квітня 2011 року № 462, **метою вивчення іноземної мови** є формування в учнів комунікативної компетентності з урахуванням комунікативних умінь, сформованих на основі мовних знань і навичок, оволодіння уміннями та навичками спілкуватися в усній та письмовій формі з урахуванням мотивів, цілей та соціальних норм мовленнєвої поведінки у типових сферах і ситуаціях.

На основі Державного стандарту Міністерство освіти і науки, молоді та спорту розробляє типові навчальні плани, навчальні програми, відповідно до яких здійснюється підготовка підручників.

Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів

У 2013/2014 н.р., як і в попередні роки, іноземна мова буде вивчатися за декількома навчальними програмами, а саме:

1. Типовий навчальний план початкової школи з українською мовою навчання (Додаток № 2 до наказу МОН України від 14.05.2013 р. № 503).

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
		1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Інваріантна частина					
Мови і літератури	Іноземна мова	1	2	2	2

2. Типовий навчальний план початкової школи з російською чи іншими мовами меншин (Додаток № 3 до наказу МОН України від 14.05.2013 р. № 503)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
		1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Інваріантна частина					
Мовний і літературний компоненти	Іноземна мова	1	2	2	2

3. Типовий навчальний план основної школи з українською мовою навчання (Додаток № 3 до наказу МОН України від 14.05.2013 р. № 503).

Освітні галузі	Навчальні предмети	5 клас	
		Кількість годин на тиждень	
Інваріантна частина			
Мови і літератури	Перша іноземна мова	3	
	Друга іноземна мова	2	

4. Типовий навчальний план початкової школи з російською чи іншими мовами меншин (Додаток № 5 до наказу МОН України від 14.05.2013 р. № 503).

Освітні галузі	Навчальні предмети	5 клас	
		Кількість годин на тиждень	
Інваріантна частина			
Мови і літератури	Перша іноземна мова	3	
	Друга іноземна мова	2	

5. Типовий навчальний план основної школи з українською мовою навчання (Додаток № 6 до наказу МОН України від 14.05.2013 р. № 503).

Освітні галузі	Навчальні предмети	6	7	8	9
		клас	клас	клас	клас
		Кількість годин на тиждень			
Інваріантна частина					
Мови і літератури	Іноземна мова	3	3	2	2

6. Типовий навчальний план основної школи з навчанням російською чи іншими мовами національних меншин (Додаток № 7 до наказу МОН України від 14.05.2013 р. № 503).

Освітні галузі	Навчальні предмети	6	7	8	9
		клас	клас	клас	клас
		Кількість годин на тиждень			
Інваріантна частина					
Мови і літератури	Іноземна мова	3	2	2	2

У новому навчальному році програмне забезпечення викладання предмету залишається без змін. Наголошуємо, що програма „Іноземні мови 5 – 11” („Перун”, 1998) підходить тільки для 7 – 11 класів, а у 2 – 6 класах слід використовувати лише програму „Іноземні мови 2 – 12” („Перун”, 2005).

Цього року вводиться новий навчальний план, згідно з яким на вивчення іноземної мови у 2 класі відводиться 2 години на тиждень. Кількість навчальних годин в інших класах залишається незмінною.

- 1) Відповідно до базового навчального плану, вивчення іноземної мови в першому класі передбачається в обсязі однієї години за програмою Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов **1-4 класи**», Видавничий дім «Освіта», 2012 р. *За цією програмою у 2012-2013 навчальному році навчалися лише першокласники.* Відповідно у 2013-2014 н.р. – учні других класів і т.д. Таким чином, до 2015-2016 н.р. вся початкова школа перейде на використання даної програми;
- 2) «Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Іноземні мови. **2-9 класи**», «Перун», 2005 р.;
- 3) «Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов **10-11 класи**», Київ, 2010 р.;
- 4) «Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. **Друга іноземна мова 5-11 класи**», «Перун», 2005р.

Навчальні програми не встановлюють порядок (послідовність) вивчення предметної тематики у рамках навчального року, а лише вказують

на зміст, вивчення котрого є об'єктом тематичного контролю та оцінювання у рамках семестрового і підсумкового контролю.

Програми з іноземних мов мають наскрізний характер та представлені в єдиній системі, в діяльній термінології з чітко вираженою кореляцією між класами.

Особливості вивчення німецької мови у 1-му класі

Згідно Державного стандарту початкової загальної освіти іноземна мова запроваджена як обов'язковий предмет з 1-го класу в усіх типах загальноосвітніх навчальних закладів в обсязі 1 година на тиждень.

Основна ціль вивчення іноземної мови в першому класі є пропедевтична (підготовча). Завдання вчителя – зацікавити учнів предметом за рахунок використання навчальних, комунікативних, рухливих ігор, дитячих пісень, римівок, лічилок, джазових наспівів, віршиків та підготувати їх до вивчення предмета в класі. Контрольних робіт та перевірки техніки читання в першому класі немає. Необхідно також подбати про здоров'язбережувальні технології.

Не допускається в першому класі вивчення граматики (ніяких правил не пояснюється), читання по транскрипції, словникові диктанти, зазубрювання текстів обсягом більше 3-4 речень.

Керівникам загальноосвітніх навчальних закладів необхідно вимагати від учителів, які викладатимуть іноземні мови в першому класі, щоб вони пам'ятали, що збереження психічного та фізичного здоров'я шестирічок є їх основним завданням у процесі викладання предмета.

Ключові вимоги програми для 1 класу:

- з аудіювання – учні лише **розрізняють та сприймають прослухане**;
- з усного мовлення – лише **відрекомендують, називають та описують** (замість розповідають), мовлення учня має відповідати його віку;
- з читання – лише **озвучують** букви алфавіту, слова, словосполучення, **повторюють** за учителем (замість читають);
- з письма – лише **пишуть** літери алфавіту, **відтворюють** (тобто обводять) графічний образ букв, слів, словосполучень (замість пишуть самостійно чи під диктовку, чи списують).

Іншомовна діяльність як новий спосіб спілкування молодшого школяра потребує **створення позитивної мотивації, яка є одним із найважливіших психологічних факторів успішності вивчення іноземної мови і ключовим питанням організації навчання молодших школярів.**

Оцінювання навчальних досягнень учнів 1-х класів

Оцінювання навчальних досягнень учнів перших класів з іноземної мови ведеться у відповідності до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 30.08.2011р. № 996 «Об'єкти, функції і види контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів» – і є вербальним (*оцінними судженнями – можна словами іноземної мови*). Потрібно

добитися від учителя, щоб він урахував, що оцінка впливає на емоційний стан дитини, викликаючи як позитивні, так і негативні емоції, створюючи емоційний комфорт чи дискомфорт. Негативні емоції, як правило, зумовлені неаргументованою оцінкою.

Домашні завдання в першому класі при вивченні іноземної мови не задаються. Лише пропонується учневі привітатися чи попрощатися іноземною мовою з членами родини, розфарбувати тематичні картки за вивченою темою, обвести букви, намалювати предмети тощо.

Перелік підручників для учнів 1-го класу загальноосвітніх навчальних закладів

1. «Німецька мова. 1 клас» (авт. Паршикова О. О., Мельничук Г. М., Савченко Л. П., Сидоренко М. М., Горбач Л. В.), ТОВ «Видавництво «Грамота».

Навчально-методичне забезпечення

Відповідно до «Закону про загальну середню освіту» (стаття 24), викладати іноземну мову в початкових класах може фахівець, у дипломі якого зазначено, що він учитель англійської/німецької мови, інтегрованих фахів (включаючи іноземну мову) або вчитель початкових класів та іноземної мови.

Не допускається довантаження вчителів інших фахів годинами іноземної мови!

У програмі з іноземної мови для 1-го класу виділено найбільш відповідні сфери спілкування, а саме: **особистісна**, центром якої є сім'я, друзі, дозвілля, іграшки, тварини; **публічна**, що охоплює свята та традиції, пов'язані з ними; **освітня**, сконцентрована навколо знань предметів шкільного побуту.

Маленьким дітям важливо зрозуміти, що іноземна мова пов'язана з якимось іншим способом життя, з конкретними людьми, які живуть в іншій країні та користуються цією мовою. Уже в початковій школі учень повинен знати, як привітати друга, вчителя, директора чи завуча, які комунікативні одиниці можна використовувати, реагуючи на прості запитання типу «Як справи?», в залежності від ситуації спілкування.

Бажано, щоб і директор, і завуч, зустрівши першокласника в стінах школи, змогли привітатися з ним іноземною мовою та відповісти на його вітання.

Отже, 1 півріччя закінчується засвоєнням усієї звукової системи німецької мови і комунікативних одиниць, зумовлених тематикою ситуативного спілкування особистісної сфери (Я, мій друг, сім'я, іграшки).

У 2-му півріччі продовжується формування мовленнєвих вмій за темами публічної та освітньої сфер спілкування з основним акцентом на вивченні звуко-літерних співвідношень.

Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки випускників початкової школи в освітній галузі «Мови і літератури» визначені Державним стандартом початкової загальної освіти. Вимоги до рівня знань та умінь з іноземних мов учнів різних класів знаходяться в чинній програмі під заголовком «Мовленнєва компетенція», причому ці вимоги подано на кінець навчального року, а не на кінець теми, як було у програмі 2-12 класів (2005р.).

З огляду на те, що майже всі стратегічні документи щодо вивчення іноземних мов, зорієнтовані на Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти, то більш детально ознайомитись із основними положеннями цього документу можна на сайтах: <http://www.coe.int>; www.britishcouncil.org.ua; www.goethe.de/kiev

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з іноземних мов

На сьогодні внесено певні зміни до критеріїв навчальних досягнень учнів, а саме: уточнені схеми і критерії оцінювання письма, оскільки формат завдань з іноземних мов носить компетентнісний характер і в тій чи іншій мірі охоплює всі компоненти комунікативної компетенції в якості об'єктів контролю.

Основними видами оцінювання з іноземної мови є **поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та підсумкова державна атестація.**

Поточне оцінювання є обов'язковим на кожному уроці.

Тематичне оцінювання проводиться на основі поточного оцінювання. Враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. **Окремої контрольної роботи для виставлення тематичних оцінок не передбачено.**

Під час виставлення тематичного балу результати перевірки робочих зошитів **не враховуються.** Тематична оцінка виставляється до класного журналу в колонку з написом **Тематична** без дати.

Один раз наприкінці семестру (3-11 класів) після вивчення всіх тем та виставлення тематичних оцінок проводиться контроль за чотирма видами мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо).

Звертаємо увагу, що «Контроль з аудіювання та читання» проводиться у формі тестування.

Оцінка за семестр виставляється на підставі тематичного оцінювання та оцінок контролю з чотирьох видів мовленнєвої діяльності.

Річний бал виставляється на основі семестрових (або скоригованих) не раніше, ніж через три дні після виставлення оцінки за II семестр.

Річна оцінка коригуванню не підлягає.

Виставлення оцінки з **державної підсумкової атестації** здійснюється у колонку з надписом ДПА без зазначення дати.

Для виконання всіх видів навчальних робіт з іноземної мови учням із першого року навчання (1 клас) рекомендується мати 2 зошити, один з яких може бути на друкованій основі.

У всіх класах початкової школи зошити перевіряються (виправляються помилки) учителем щодня, проте в 1 та 2 класах жодного запису в зошит учитель **не робить** (слова на зразок: добре, гарно і т.п., смайлики та наклейки). Проте в журналі колонка «Зошит» відводиться в кінці кожного місяця.

При перевірці робіт з іноземної мови у початковій школі (3-4 класи) вчитель виправляє помилки і пише зверху правильний варіант слова, виразу тощо. Зошити, у яких виконуються навчальні класні та домашні роботи, перевіряються з виставленням оцінок.

У 5-9 класах зошити перевіряються один раз на тиждень.

У 10-11 класах у зошитах перевіряються найбільш значимі роботи, але з таким розрахунком, щоб один раз на місяць перевірялись роботи всіх учнів.

Усі записи в зошитах учні повинні вести з урахуванням наступних вимог:

- писати охайно та розбірливо;
- записувати дату виконання роботи (число та місяць) – дата в зошитах з іноземних мов записується так, як це прийнято в країні, мова якої вивчається;
- після дати необхідно вказати, де виконується робота (класна чи домашня робота);
- указати номер вправи або вид роботи, що виконується;
- між класною та домашньою роботами (і навпаки) пропускається два рядки.

Словники перевіряються один раз у семестр. Учитель виправляє помилки і ставить підпис та дату перевірки.

Учні 1 та 2 класів словники не ведуть!

Відповідно до загальних вимог щодо ведення класного журналу, записи в журналі ведуться державною мовою. З іноземних мов частково допускається запис змісту уроку та завдання додому мовою вивчення предмета. Наприклад: **«Розвиток граматичних навичок в «Prasens».**

Зошити та словники підписуються мовою, яка вивчається.

Підпис робочих зошитів:

Deutsch
Julija Melnyk
Klasse 11
Schule 10

Словники підписуються так:

Vokabelheft
Julija Melnyk
Klasse 11
Schule 10

У зошитах з іноземної мови перед виконанням письмової роботи записувати словами назву дня тижня, число і місяць. Наприклад: Donnerstag, den zehnten September, як це прийнято у країні, мова якої вивчається.

Професійно та методично грамотним є урок у початковій школі, коли учитель використовує різноманітну наочність (бажано різнобарвну), навчальні ігри, фізкультхвилинки, ТЗН та інтерактивні технології, часто посміхається та хвалить учня. Учителю необхідно домогтися, щоб першокласник полюбив його самого та його предмет.

У сучасного креативного вчителя на кожному уроці всі учні активні, незалежно від їх кількості. Для забезпечення систематичної активності учнів у вчителя має бути створена база зі своїх (чужих) напрацювань: картотека навчальних ігор; роздатковий матеріал; дидактичний матеріал; рекомендації щодо інтерактивних технологій; предмети наочності; збірки пісень та віршів тощо.

Особливості викладання другої іноземної мови в 5-му класі

2013/2014 навчальний рік є особливим для учнів п'ятих класів. З 1 вересня в основній школі розпочнеться поступове впровадження нового Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти й нових навчальних програм з усіх базових дисциплін.

Серед основних новацій така: для забезпечення високого рівня знань іноземних мов учні п'ятих класів вивчатимуть дві іноземні мови.

Період адаптації до навчання у 5-му класі є одним із найважчих періодів шкільного життя. Це обумовлено сукупністю тих змін, що відбуваються в шкільному середовищі й внутрішньому світі дітей 10-11-річного віку. А саме:

- збільшення ваги багатопредметного навчання й розширення кола вчителів, з якими учні змушені систематично спілкуватися;
- на місце першої вчительки приходить новий класний керівник;
- відбувається перехід до кабінетної системи навчання;

З метою забезпечення педагогічної наступності готуватися до роботи у 5-му класі вчителі іноземної мови повинні заздалегідь. Для таких вчителів має стати нормою відвідування уроків колег, виховних заходів учнів-четвертокласників. При цьому варто звернути увагу на особливості спілкування дітей, атмосферу уроку, рівень підготовленості та самостійності учнів. Недопустимим є перевантаження учнів зайвими за обсягом домашніми завданнями, їх необхідно дозувати з урахуванням рівня підготовки учня, гігієнічних вимог віку. Також необхідно ретельно слідкувати за темпом уроку, адже високий темп заважає багатьом дітям засвоювати навчальний матеріал.

Цілі, завдання й особливості навчання іноземних мов у 5-у класі

Навчання іноземних мов в 5-му класі реалізується через навчально-методичне забезпечення вивчення предмета. Вивчення іноземних мов в цьому навчальному році буде здійснюватись за програмами "Іноземні мови 5-9 клас." та підручниками:

1. Німецька мова

Німецька мова 5 клас авт. Горбач Л.В., Савченко Л.П., Сидоренко М.М. (вид. “Грамота”, 2013р.);

Німецька мова 5 клас авт. Сотнікова С.І., Гоголева Г.В., (вид. “Ранок”, 2013р.);

Німецька мова 5(1) авт. Сотнікова С.І., Білоусова Т.Ф., (вид. “Ранок”, 2013р.);

Німецька мова 5(1) авт. Сидоренко М.М., Палій О.А., (вид. “Ранок”, 2013р.).

Навчальний матеріал, передбачений програмою, і процес навчання підпорядковуються досягненню практичних, освітніх, виховних і розвивальних цілей в їх єдності. Цілі і методи навчання мають бути спрямовані на розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння (діалогічного і монологічного мовлення), читання, письма.

Головна мета навчання іноземної мови полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції, яка дозволяла б їм здійснювати спілкування в усній та писемній формах у межах сфер і тем, визначених програмою.

Навчально-виховний процес здійснюється з опорою на такі теоретичні положення (принципи).

1. Принцип комунікативної спрямованості навчання забезпечує таку організацію навчального процесу, який веде до належного рівня практичного володіння іноземною мовою в усній і писемній формах. Слід приділяти багато уваги роботі учнів у парах, трійках та ланцюжком. Учням бажано давати “завдання контрольованого говоріння”, в яких вони навчаються починати розмову, використовуючи ініціативну репліку, правильно і швидко реагувати на ініціативну репліку співрозмовника та підтримувати бесіду.

2. Принципи ситуативності та тематичної організації навчального матеріалу створюють умови для адекватної реалізації ідеї комунікативності. За змістом оволодіння мовою відбувається у межах тем, визначених програмою, а основною формою організації спілкування вважається мовленнєва ситуація. Спілкування дітей слід будувати відповідно до ситуацій наступних сфер спілкування:

- соціально-побутова сфера спілкування (родина, уподобання членів родини, їх професії, допомога старшим, сімейні традиції);
- будинок і квартира, домашні обов'язки, уподобання; тварини;
- освітня сфера: школа, розклад занять, навчальні предмети, розпорядок дня, канікули.

3. Принцип діяльнісного характеру навчання, який передбачає цілеспрямоване оволодіння мовленнєвими діями з метою їх подальшого використання для розв'язання певних комунікативних завдань, забезпечуючи таким чином мовленнєву взаємодію учнів.

4. Принцип соціокультурного спрямування навчального процесу, який забезпечується відповідними автентичними матеріалами (текстами, ілюстраціями тощо). До змісту навчання в 5-му класі

входять також лінгвокраїнознавчі знання, навички й уміння, необхідні для спілкування з носіями мови, а також для розуміння автентичних текстів а саме:

а) знання учнями:

- імен власних, назв міст;
- назв тварин, рослин, типових для країн, мова якої вивчається;
- державної символіки;
- дитячого фольклору (пісні, ігри, лічилки, прислів'я і приказки);

в) уміння:

- вживати форми мовного етикету;
- орієнтуватись у правилах ігор однолітків країни, мова якої вивчається;
- порівнювати звичаї, які лежать в основі святкування у країнах, мова яких вивчається, та у своїй країні.

5. *Принцип домінуючої ролі вправ і завдань* підкреслює специфіку оволодіння іноземною мовою як навчальним предметом відповідно до того, що основним має бути досягнення належного рівня сформованості навичок і вмінь шляхом організації інтенсивної тренувальної діяльності. Відповідно до комунікативно орієнтованого підходу до навчання іноземних мов пріоритет надається комунікативно спрямованим завданням і вправам, які забезпечують оволодіння мовою як засобом спілкування. Проте, це не означає, що у навчальному процесі ігноруються мовні вправи, які сприяють засвоєнню нормативного мовлення у фонетичному, лексичному і граматичному аспектах. Відповідно до чинних умов навчання, такі вправи мають бути комунікативно спрямованими, відігравати допоміжну роль і, зазвичай, використовуватись у контексті з комунікативними завданнями і бути підпорядкованими їм.

Оволодіння іншомовною граматикою повинно відбуватися спочатку в усному мовленні на основі мовних зразків. Введення граматичних структур слід починати з показу форми, значення й уживання граматичної структури.

6. *Принцип взаємопов'язаного навчання видів мовленнєвої діяльності* враховує спільні психологічні механізми, спирається на використання максимуму відповідних аналізаторів для досягнення належного рівня сформованості навичок і вмінь.

Аудіювання у 5-му класі є пріоритетом і конкретизується умінням сприймати і розуміти інформацію. Розвиток навичок аудіювання відбувається протягом усього року при веденні уроку іноземної мови, при слуханні розповідей учителя, при введенні нового лексико-граматичного матеріалу. Кроки вчителя щодо організації слухання - це мовна настанова, зняття труднощів, слухання тексту із завданням. У 5-му класі передбачений

спеціальний етап, який в обов'язковому порядку містить роботу над текстами для аудіювання.

Говоріння в 5-му класі здійснюється у формі монологічного і діалогічного висловлювань, навчання діалогу та монологу відбувається паралельно та взаємозалежно. Навчання діалогічному мовленню в 5-му класі може здійснюватися на ситуативній основі. Воно може здійснюватися на основі діалога-зразка з подальшим виходом на міжтематичний діалог. Монологічне мовлення учнів представлено різними рівнями – від елементарного до розгорнутого монологічного висловлювання. Воно може бути репродуктивним (наприклад, заучування зразків діалогів), змішаним (підготовленим на основі опор і власного мовного та мовленнєвого досвіду) і продуктивним, тобто цілком самостійним.

Особлива увага у 5-му класі приділяється навчанню **читання**. Читання забезпечується навчальними текстами, що є фіксацією усного мовлення на письмі і не містять невивченої лексики, тим більше граматики, а також інформативними текстами, які учні можуть інсценувати. Послідовність роботи над технікою читання в 5-му класі наступна: тренувальні вправи в читанні слів, словосполучень, пропозицій з розширеними, читання вголос коротких текстів і інсценоване читання інформативних текстів. Особливістю п'ятого року навчання є формування поряд з орфографічними навичками лексико-граматичної правильності письма з подальшим формуванням дій, які забезпечують виклад мовного матеріалу в письмовій формі. Для цього передбачені такі **письмові вправи**: відповіді на запитання та складання запитань до тексту, складання плану до прочитаного тексту, вправи на запитання-відповіді з частковою зміною мовного матеріалу, складання листа другу за зразком, розповідь з придуманим початком / кінцем, вправи на трансформацію мовного зразка, написання нотаток.

На кінець 5-го класу в учнів мають бути сформовані такі **комунікативні уміння**:

в аудіюванні:

- розуміти усні висловлювання партнерів у спілкуванні в межах тематики і ситуацій, визначених програмою, та адекватно реагувати на них;
- розуміти прохання і вказівки вчителя, однолітків, пов'язані з навчальними та ігровими ситуаціями в класі;
- розуміти загальний зміст навчальних, а також нескладних автентичних текстів (оповідання, вірші);
- повністю і точно розуміти короткі повідомлення переважно монологічного характеру, побудовані на знайомому учням мовному матеріалі;

у говорінні:

- здійснювати діалогічне спілкування з дорослими й однолітками, в тому числі й з носіями мови, у межах сфер, тематики і ситуацій спілкування, визначених програмою;

- робити зв'язні висловлювання відповідно до сфер, тематики і ситуацій спілкування, використовуючи основні комунікативні типи мовлення (опис, повідомлення, характеристику);

у читанні:

- виразно читати вголос;
- читати про себе з метою:

а) розуміння основного змісту навчальних, а також нескладних автентичних текстів, які відповідають рівню розвитку і навченості школярів;

б) повного і точного розуміння змісту навчальних, а також нескладних автентичних (адаптованих) текстів, побудованих на знайомому учням мовному матеріалі і які містять незнайомі слова, про значення яких можна здогадатися;

в) пошуку необхідного (цікавого) матеріалу (пошукове читання);

у письмі:

- написати особистого листа зарубіжному однолітку, вітальну листівку, оформити конверт, адресу у відповідності з нормами, прийнятими в країні, мова якої вивчається;

- заповнити анкету;
- скласти і записати план прочитаного;
- складати короткий план і тези виступу.

Процес навчання другої іноземної мови супроводжується **певними труднощами**. Серед них найвагомішими є:

1) психологічні труднощі, зумовлені переходом до нового навчального предмету “друга іноземна мова”;

2) труднощі, пов'язані зі впливом на процес навчання рідної та першої іноземної мови (міжмовна інтерференція);

3) труднощі, викликані різницею у фонетичному, граматичному, орфографічному аспектах першої та другої іноземних мов тощо.

Шляхи подолання цих труднощів різноманітні, а саме:

1) визначення форм роботи і способів активізації мовленнєвої діяльності відповідно до вікових особливостей учнів;

2) раціоналізація процесу навчання за рахунок використання вже набутого мовного і мовленнєвого досвіду у вивченні рідної та першої іноземної мови;

3) вибір оптимальної технології навчання, яка б враховувала взаємодію нового іншомовного механізму з механізмом рідної і першої іноземної мови;

4) послаблення впливу міжмовної інтерференції;

5) визначення спільного і схожого в рідній, першій і другій іноземних мовах у всіх видах мовленнєвої діяльності та у зв'язку з цим використання міжмовного переносу як важливого чинника раціоналізації навчального процесу.

Навчання усного та писемного спілкування відбувається у межах сфер і тем, передбачених програмою для навчання першої іноземної мови. Звичайно, рівень володіння кожним видом мовленнєвої діяльності буде дещо нижчим, ніж його аналог у вивченні першої іноземної мови. Він

відповідатиме рівню В-1, визначеному і описаному в загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – К.: Ленвіт, 2004. – 261 с.).

Проблеми наступності між початковою та середньою ланками освіти і можливі шляхи їх розв'язання

№	Проблеми	Шляхи розв'язання
Організаційно-психологічні		
1	Недостатня наповненість уроку навчальним матеріалом, не виправдано повільний темп уроку, відсутність матеріалів для сильніших учнів, перенесення основної тяжкості засвоєння курсу на домашню роботу.	З кожним роком збільшувати обсяг матеріалу і темп навчання; давати додаткові завдання сильним учням; у класі виконувати складніші завдання, а додому задавати легші.
2	Недостатньо організований і чіткий початок уроку, закінчення уроку, виділення додаткового – понад 45 хв. – часу на виконання письмових перевірочних робіт, а тому діти не привчаються швидко включатися в роботу, ефективно і швидко працювати	Привчити дітей починати роботу на уроці по дзвінку, швидко включатися в роботу, не давати окремим дітям додаткового часу на виконання контрольних робіт, закінчувати урок також по дзвінку.
3	Стійка звичка в дітей до надмірної допомоги батьків під час виконання домашніх завдань, творчих робіт	Пояснити батькам четвертокласників, що їхня надмірна допомога наносить шкоду інтелектуальному розвитку їхньої дитини. Включення в уроки завдання, що контролюють ступінь самостійності школярів у виконанні домашніх завдань.
4	Бідність арсеналу й одноманітність методів навчання, невідповідність методичного багажу вчителя реальним навчальним можливостям дітей	Розповсюдження кращого досвіду успішного навчання дітей із застосуванням інноваційних методів і технологій навчання.
5	Пасивність більшості учнів у процесі навчання	Використання форм і методів організації занять, що вимагають від кожного учня активної і усвідомленої участі (в т.ч. парної,

		групової роботи, інтерактивних методів навчання тощо).
6	Несформованість в учнів уявлення про відмінну усну відповідь «з місця» чи відповідь «біля дошки» (еталону відповіді)	Учителям німецької мови спільно з учителями початкової школи визначити вимоги до відповіді учня і поступово роз'яснювати дітям ці вимоги, враховувати їх, оцінюючи відповіді в 4-му класі.
7	Звичка в дітей одержувати оцінку за будь-які, найменші, короткі або необґрунтовані відповіді.	Добиватися від дітей розгорнутих, повних відповідей, чіткої і грамотної мови; не допускати виставлення необґрунтовано високих оцінок за неповні відповіді.
8	Збіднена (аж до кінця навчання в початковій школі) мова вчителя, відсутність динаміки у використанні лексики від 1-го до 4-го класу, «сюсюкання», уникання наукових термінів і понять	Корисне створення і впровадження вчителями німецької мови спільно з вчителями початкової школи словника-програми поступового ознайомлення дітей з науковою лексикою, проведення окремих уроків у початковій школі разом з учителем німецької мови середніх класів
Загально-дидактичні		
9	Недостатня техніка читання, значні проблеми в розумінні тексту через збіднений лексичний запас у частини дітей, невміння ділити текст на смислові частини та аналізувати його.	Постійно пропонувати учням завдання на перевірку знання і розуміння смислу термінів, понять; вести словнички термінів, читати вголос і аналізувати умови завдань, рекомендувати і батькам проводити таку роботу з дітьми вдома.
10	Недостатня швидкість письма, нечіткий почерк у значної частини дітей	Рекомендувати вправи для розвитку м'язів кисті руки, відповідну ручку, продовжувати стежити за правильністю написання букв і цифр, за правильним положенням ручки
11	Недостатня тренованість довготривалої механічної пам'яті	Практикувати письмове опитування правил, пропонувати для запам'ятовування не лише віршовані, а й прозаїчні тексти
12	Відсутність в учнів звички звертатися до енциклопедій, довідників, словників, науково-популярної і додаткової навчальної	Використовувати в класі довідкові видання, пропонувати учням завдання по роботі з довідниками і словниками, доручати готувати повідомлення, розповіді, твори за

Як бачимо, це проблеми, з якими випускники початкової школи приходять навчатися у п'ятий клас. Можна зробити висновок, що забезпечення успішної адаптації випускників початкової школи до навчання в п'ятому класі багато в чому залежить від підготовки учнів до навчання в середній школі, від здатності та готовності вчителів, які викладають іноземну мову в початкових класах, підготувати дитину до навчання в п'ятому класі.

Вважаємо, що формування готовності вчителів іноземних мов, які викладають іноземну мову в початкових класах, до забезпечення наступності між молодшою та основною школами буде ефективним за **дотримання таких педагогічних умов:**

- вивчення та врахування вчителями психологічних проблем адаптації учнів до навчання в основній школі, розроблення та застосування ними відповідних розвивальних методик;
- узгодження змісту, форм, методів і технологій викладання навчальних предметів у 4-му і 5-му класах;
- підготовка вчителів початкових класів до проведення інтегрованих уроків і поєднання різних видів діяльності молодших школярів.

Діти, які перейшли до 5 класу, повинні адаптуватися до нових умов діяльності: індивідуального стилю викладання вчителів, швидшого темпу роботи, нових правил виконання завдань. В адаптаційний період діти можуть стати тривожнішими, боязкішими або, навпаки, надмірно галасливими, метушливими. У них може знизитися працездатність, погіршитись пам'ять, іноді порушується сон, апетит. Можливе зниження інтересу до учіння, зниження рівня успішності, проблеми у взаєминах із однолітками.

Саме для уникнення таких труднощів під час адаптації учнів до навчання в п'ятому класі і запроваджується робота творчих груп у складі вчителів, які викладають іноземну мову лише у початкових класах, та тими, які викладають лише з п'ятого класу.

Орієнтовний план роботи творчої групи вчителів початкових класів та вчителів, які викладатимуть предмет «Іноземна мова» в 5-му класі

№	Дата	Зміст роботи	Відповідальний вчитель	Примітка про виконання
1.	Перше засідання - друга декада вересня	1. Обговорити вимоги Державного стандарту початкової загальної освіти та загальної середньої освіти. 2. Обговорити вимоги Програми для початкової школи, загальнонавчальні та предметні	Заступник директора навчального закладу, вчитель, який викладає іноземну мову в	

		<p>вміння, які учні мають досягти по закінченню початкової школи.</p> <p>3. Визначити єдині технології та принципи, за якими будуть навчатися четвертокласники.</p> <p>4. Ознайомити вчителів з фізіологічними та психологічними особливостями учнів четвертих класів.</p> <p>5. Скласти графік відвідування уроків на I семестр у четвертому класі, які відвідуватимуть вчителі іноземної мови. В період між засіданнями - відвідування уроків в четвертому класі.</p>	<p>четвертому класі, вчитель, який викладає предмет «Іноземна мова» з п'ятого класу, практичний психолог.</p>	
2.	<p>Друге засідання – грудень.</p>	<p>1.Обговорення відвіданих уроків з позиції ознайомлення вчителів іноземної мови з принципами, методами та формами роботи в початковій школі. (Вчитель-іноземної мови за три місяці має відвідати не менше 3-х уроків).</p> <p>2.Обговорення та вирішення проблем, які виникають в процесі навчання.</p>	<p>Методист РМК, заступник директора школи ЗНВР, вчитель четвертого класу, вчитель іноземної мови, шкільний психолог</p>	
3.	<p>Третє засідання – лютий</p>	<p>1. Розробка та проведення вчителями іноземних мов разом з вчителями четвертого класу інтегрованих уроків по своїх предметах в четвертому класі.</p> <p>2. Надання вчителем-класоводом та шкільним психологом методичних порад вчителям середньої школи щодо вибору методів та засобів навчання відповідно до психофізіологічних особливостей учнів молодшого шкільного віку.</p> <p>3. Обговорення з вчителем-класоводом вимог Державного стандарту базової і повної</p>	<p>Заступник директора школи ЗНВР, всі члени творчої групи, шкільний психолог</p>	

		загальної середньої освіти та загальнонавчальних вимог Програм.		
4.	Четверте засідання – кінець квітня	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування вчителями іноземної мови уроків в четвертому класі з метою виконання учнями вимог Програми на кінець навчання у початковій школі. 2. Обговорення нагальних проблем та пошук шляхів їх вирішення. 3. Проведення контрольного зрізу знань по предметах з метою визначення рівня навчальних досягнень учнів на кінець четвертого класу. 4. Підведення підсумків роботи творчої групи за рік. 	Заступник директора, вчителі-предметники, вчитель - класовод	
5.	П'яте засідання - перша декада вересня	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування уроків в п'ятих класах вчителем класоводом для полегшення адаптації своїх випускників. 2. Відвідування уроків в п'ятому класі адміністрацією школи та керівником шкільної творчої групи з метою відстеження наступності навчання. 	Заступник директора школи, всі учасники творчої групи, вчитель – класовод	

Підготовка вчителів до проведення інтегрованих уроків і поєднання різних видів діяльності молодших школярів та учнів 5-х класів

Інтегроване навчання сприяє не лише систематичності та наступності у вивченні основ наук, а й підсилює науковість навчання і його зв'язок з практикою, підвищує пізнавальну активність учнів, допомагає у виборі засобів індивідуального підходу і робить знання більш доступними й міцними.

Інтегровані уроки відрізняються від уроків з використанням міжпредметних зв'язків. **Особливість інтегрованого уроку** в тому, що поєднуються блоки знань з різних предметів. Тому вважаємо, що інтегровані уроки допоможуть зрозуміти молодшим школярам та п'ятикласникам, що знання з різних предметів тісно пов'язані, всі вони корисні й цікаві, а тому всі навчальні предмети необхідно вчити, незалежно від того, який учитель буде цей предмет викладати в середніх і старших класах.

Під час проведення інтегрованих уроків учителю доводиться самостійно визначати зміст навчального матеріалу, питому вагу видів діяльності з різних предметів. При цьому важливо усвідомлювати мету цього уроку, як він сприятиме цілісності навчання та формуванню знань учнів. Метою уроків з елементами інтеграції є створення передумов для різнобічного розгляду учнями певного об'єкта, предмета, явища, формування системного мислення, збудження уваги, позитивного емоційного ставлення до пізнання.

Особливо виразною є продуктивність інтегрованих уроків для формування й удосконалення в молодших школярів мовленнєвої діяльності, яка в умовах початкового навчання відіграє провідну роль на всіх уроках.

Зразок наказу по загальноосвітньому навчальному закладу з питань викладання іноземної мови

«Про результати контролю за говорінням та навичками читання з іноземної мови учнів 4 - 5 класів»

На виконання плану роботи школи в грудні 2013 року адміністрацією школи відвідано уроки вчителів іноземної мови _____ та _____ з метою здійснення контролю за розвитком діалогічного і монологічного мовлення учнів і проведено перевірку техніки читання учнів 4 – 5 класів.

За результатами відвіданих уроків відстежується, що вчитель _____ приділяє увагу розвитку мовленнєвих навичок в учнів, намагається створити на уроках ситуації, у яких учні висловлюють свої думки за темою уроку. Але мовна діяльність учнів має рецептивний характер, коли учні оперують лексичним та граматичним матеріалом на рівні слова. Вчитель _____ використовує тематичні ігри, які підвищують зацікавленість учнів під час роботи, але не розвивають навички спонтанного діалогічного та монологічного мовлення.

Вищезазначені вчителі обмежуються використанням лише традиційних форм викладання: читання, перекладу на рідну мову та переказу тексту, що є малоефективним у роботі з учнями на уроках іноземної мови.

Контроль діалогічного та монологічного мовлення учнів 4 - 5 класів показав такі результати:

Учитель	Класи	Кількість учнів	Рівень навчальних досягнень								Середній бал	
			Високий		Достатній		Середній		Початковий			
			К-сть	%	К-сть	%	К-сть	%	К-сть	%		

Типовими недоліками в мовній підготовці школярів є недосконала вимова, обмежений лексичний запас, недостатнє усвідомлення граматичних структур, недостатні навички самостійного мовлення.

Метою перевірки техніки читання був контроль за нормативною швидкістю та якістю читання. До уваги також бралися вимова, інтонація та правильність читання.

Перевіркою виявлено, що більшість учнів читають відповідно до норм техніки читання. Найкращі результати показали учні 4 класу (учитель - _____), що видно з зведеної таблиці:

Учитель	Класи	Кількість учнів	Рівень навчальних досягнень								Середній бал	
			Високий		Достатній		Середній		Початковий			
			К-сть	%	К-сть	%	К-сть	%	К-сть	%		

Темп читання більшості учнів 4 - 5 класів відповідає нормі. Проте не всі учні 5 класу виконують вимоги щодо читання (учитель - _____), не вміють правильно інтонувати прочитане п'ятикласники (учитель - _____), відсутні навички читання діалогів, окремі учні роблять неправильні логічні наголоси у реченні (учитель - _____).

Профільне навчання

Профільна спрямованість вивчення іноземної мови досягається профільно-орієнтованими інтегрованими курсами, а також курсами за вибором. Профільне навчання іноземних мов реалізується через навчально-методичне забезпечення профільного вивчення предметів. Викладання іноземних мов у профільній школі здійснюється за програмами “Іноземні мови. Програми для профільного навчання. 10-11 кл.” (видавництво “Навчальна книга”, 2004 р.) та навчальними посібниками:

1. Посібники «Найцікавіше з життя Німеччини», «Погляд на німецькомовні країни» для 10-го класу. Спецкурс «Країнознавство» автор Гусєва П.Т. та інші.

У загальноосвітніх навчальних закладах може використовуватися лише навчально-методичне забезпечення, яке має відповідний гриф Міністерства освіти і науки України. Перелік рекомендованої літератури затверджується наказом Міністерства освіти і науки України та оприлюднюється через “Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України”. Із зазначеним переліком можна ознайомитись на сайті Міністерства освіти і науки України www.mon.gov.ua.

Робота з обдарованими учнями

Важливе місце для вчителя іноземної мови займає робота з обдарованими дітьми, зокрема, написання робіт МАН. У минулому навчальному році збільшилась кількість учасників у конкурсі-захисті наукових робіт з німецької мови (Запорізька гімназія № 45, 46, ЗНВК № 103). Але, на жаль, не всі роботи відповідають вимогам наукового дослідження. Потрібно чітко вказувати предмет і об'єкт дослідження, його мету і завдання.

На основі поставлених завдань повинні бути зроблені відповідні висновки. Якщо ці параметри відсутні, то робота носить не науковий, а реферативний характер.

Результати Всеукраїнських олімпіад з німецької мови бажають бути кращими. Основна причина наших невдач – недостатня кількість в області спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням німецької мови. Одним із виходів із ситуації, що склалася, може бути створення спеціалізованих класів. Наприклад, учень Запорізької гімназії № 31 Александров Михайло (вчитель німецької мови Такіянузова А.Р.) та учениця Вільнянської гімназії «Світоч» Меланко Владислава (вчитель німецької мови Романенко Г.П.), які навчаються саме у таких класах, три роки підряд займають призові місця на Всеукраїнських олімпіадах, де конкуренція з року в рік зростає.

Деякі аспекти навчання граматики

Використання комунікативного методу передбачає певні особливості. Як правило, це стосується методів і способів оволодіння іншомовною граматиною. У початковій школі відповідно до вікових і психічних особливостей учнів, незначного досвіду у вивченні рідної мови, граматичні явища, зазвичай, засвоюються на рівні лексичних одиниць. Учні основної та старшої школи, оволодіваючи певним граматичним явищем, мають усвідомлювати всі основні операції та дії, пов'язані із засвоєнням його значення, форми і використання. У разі необхідності (в основному це пов'язано зі складністю граматичного явища і трудностю оволодіння ним) можуть використовуватися чіткі правила-інструкції. Наприклад, вивчення дієслівних часів і способів їх узгодження у складнопідрядних реченнях різних типів – досить складний матеріал, оскільки окремі явища не мають аналогів у рідній мові учнів, що зумовлює появу значних труднощів у їх засвоєнні. У зв'язку з цим використання конкретних правил-інструкцій, особливо для оволодіння способами формоутворення таких граматичних явищ, є не тільки бажаним, а й методично доцільним. Звичайно, кожне правило-інструкція має підкріплюватися відповідним комплексом вправ і завдань. Звичайно, вони мають бути комунікативно спрямованими.

Без знань основних граматичних явищ неможливо здійснювати інші види діяльності. Навчання граматики необхідно будувати за системним принципом, тобто йти від простого до складнішого, з одночасним аналізом зв'язків між елементами системи, постійно виконувати граматичні вправи з обов'язковим поясненням граматичних моментів, домагатися, щоб учні відповідали на запитання: чому так? чи може бути щось інше? яка різниця між певними граматичними явищами? Необхідно стимулювати самопостановку питань до будь-яких граматичних явищ, які зустрічалися в тексті, діалозі, постійно повторювати уже вивчений матеріал. Після того, як чергове граматичне явище вивчене, його аналіз треба переносити на роботу з текстом для читання (наприклад, тексти для домашнього читання).

Учитель іноземної мови повинен іти в ногу з життям, відчуваючи всі зміни, які відбуваються в освіті. Не применшуючи ролі традиційних технологій навчання, на сучасному етапі вчителю не обійтись без інноваційних технологій. Важливе місце в роботі вчителя іноземної мови повинна зайняти інтерактивна модель навчання. Інтерактивна технологія – це взаємодія, за якої вчитель і учень самореалізуються у спільній праці, у творчому пошуку, коли одна творча особистість (вчитель) творить іншу творчу особистість (учня). Лише застосування засобів і методів навчання у комплексі може забезпечити належний рівень навчальних досягнень учнів.

Інтернет є не тільки джерелом автентичного матеріалу, ще його одна відмінна риса - актуальність інформації, яка може оновлюватися в міру необхідності. Що ж до країнознавства, то Інтернет є джерелом текстового матеріалу. Різноманіття німецькомовних ресурсів країнознавчого характеру дуже велике. Особливий інтерес представляють ресурси, пов'язані з засобами масової інформації, наприклад:

Найменування друкованого видавництва	Електронна адреса	Тематика
Газети		
Die Welt	www.welt.de	Актуальна інформація з питань політики, економіки, фінансів: новини, аналітичні огляди, коментарі
Suddeutsche Zeitung	www.sueddeutsche.de	Незалежна політична газета, що представляє інтереси громадськості. Виступає за свободу та демократію.
Neues Deutschland	www.nd-online.de	Одне з великих видавництв, яке містить обширну тематику: внутрішня та зовнішня політика, економіка, навколишнє середовище, історія, освіта, природа, наука, література та ін.
Bild am Sonntag	www.bildt-online.de	Різноманітна тематика – від політики до спорту – подана в ненав'язливій формі недільного читива
Die Zeit	www.zeit.de	Новини політики, економіки, літератури та ін.

Frankfurter Allgemeine	www.faz.net	Новини політики, економіки, техніки, спортивного життя, оголошення, програма теле- та радіопередач
Журнали		
CEO	www.geo.de	Цікава інформація з усіх сфер життя та діяльності
P.M.	www.guj.de	Інформація зі світу знань та науки
Bunte	www.bunte.de	Інформація про світське життя: головні події та заходи, видатні люди, фільми, спектаклі, новини телебачення, спорту та політики тощо.
Focus	www.focus.de	Актуальні новини суспільного життя
Der Spiegel	www.spiegel.de	Актуальна аналітична інформація зі сфери політики, економіки, науки й культури
Stern	www.stern.de	Політичні новини та події в різних сферах суспільного життя
Bravo	www.hbv.de	Молодіжний журнал, що презентує інформацію про музичні події, історії із життя зірок, актуальні молодіжні проблеми та ін.
CHiCa	www.cultfish.de	Молодіжний журнал, адресований жіночій аудиторії, з новинами зі сфери моди, стилю життя, із обговоренням проблем, присвячених коханню, взаємовідносин молодих людей тощо.
Kids Zone	www.kidszone.de	Журнал для підлітків з тематикою:

		телебачення, кіно, музика, Інтернет
Juma	www.juma.de	Мережевий варіант популярного молодіжного журналу для тих, хто вивчає німецьку мову. Містить відомості, що цікавлять сучасних підлітків
Das Neue	www.hbv.de	Журнал, орієнтований, перш за все, на молодіжну аудиторію з новинами про світське життя

Використання Європейського мовного портфоліо у вивченні іноземної мови

Не менш важливим на сьогоднішній день для сучасної школи є само оцінювання як невід’ємне уміння сучасної людини в процесі пізнання і самопізнання та альтернативний спосіб оцінки досягнень учнів. Найважливішою метою самооцінювання є підвищення учнівської здатності до саморефлексії, що сприяє зростанню питомої ваги самостійності в організації процесу навчання (самонавчання). Одним із найефективніших інструментів, що допомагає розвинути в учня здатність до самооцінювання в іншомовному навчанні, є **Європейське мовне портфоліо**.

Загальноєвропейські рівні володіння мовою є базовими для Європейського мовного портфоліо. Під час вивчення іноземної мови дія самооцінювання може фокусуватися на трьох аспектах. Перший – це сам навчальний процес. Учні повинні бути здатними оцінити, наскільки добре вони навчаються взагалі, на певному етапі та наскільки успішно виконують індивідуальні завдання та досягають навчальних цілей. Другий аспект для самооцінювання – це учнівські комунікативні уміння, відповідно до рівнів і дескрипторів, розроблених Радою Європи. Третій аспект – це лінгвістична компетенція учня. **Використовуючи самооцінювання, учні вчать контролювати свій лінгвістичний здобуток і виправляти помилки, використовуючи ті самі шкали і оціночні схеми, які використовуються під час оцінювання іншими.** Таким чином, вони починають глибше розуміти методи оцінювання, що може допомогти їм краще скласти підсумкові іспити (тести).

Більш детально ознайомитися з основними положеннями щодо використання Європейського мовного портфоліо учителі можуть на сайтах: www.coe.int/portfolio; www.cilt.org.uk/elp.htm; www.nacell.org.uk/elp.htm; www.eelp.gap.it; www.europeestaalportfolio.nl та безпосередньо звернувшись до національного експерта проекту Карпюк О.Д. за адресою: karpiuk@i.ua

Використання Європейського мовного портфоліо дозволяє зробити процес іншомовного навчання більш прозорим для учнів, допомагаючи їм розвивати їхню здатність до відображення та самооцінювання, таким чином, надаючи їм можливість поступово збільшувати свою відповідальність за власне навчання.

Особливості викладання іноземних мов у 2013/2014 навчальному році буде висвітлено в Інструктивно-методичному листі Департаменту освіти науки, молоді та спорту України «Про вивчення іноземних мов у 2013/2014 навчальному році».

Перелік типових навчальних планів, програм і підручників знаходиться на сайті Міністерства освіти науки, молоді та спорту України (режим доступу: mon.gov.ua).

Рекомендуємо використовувати сайти з безкоштовними матеріалами, які допомагають дітям, вчителям і батькам при вивченні іноземних мов:

www.learnenglishkids.britishcouncil.org

http://pearsonlongman.com/young_learners/teachers/parents-help.html

www.macmillan.com

www.oup.com/elt

www.expresspublishing.co.uk/elt

www.cambridge.org/elt

www.elt.heinle.com

www.coe.int

www.goethe.de/kiev

Список використаних джерел

1. Закон України „Освіта. Україна XXI століття”.
2. Буренко В. Особливості навчання англійської мови учнів 1 класу. «Іноземні мови в сучасній школі», № 2, 2012.
3. Водоп'янова В. Молодший школяр: навчаймо бережно. «Іноземні мови в сучасній школі», № 2, 2012.
4. Гусєва В.О. Проблеми наступності й безперервності освіти в початковій та середній школі: нотатки з досвіду. «Іноземні мови в сучасній школі», № 1, 2012.
5. Жебровський Б. Глибинні реформи в освіті: час прискорюватись. «Іноземні мови в сучасній школі», № 1, 2012.
6. Карп'юк О. Європейське мовне портфоліо на етапі початкової школи. «Іноземні мови в сучасній школі», № 1, 2012.
7. Коваленко О. Світові тенденції навчання іноземних мов у початковій школі та їх реалізація в Україні. «Іноземні мови в сучасній школі», № 1, 2012.
8. Коваленко О.Я. Зі зміною іспиту зміниться сама методологія викладання іноземної мови.// Deutsch. - 2013. - №7(87). - с.1 – 2.

9. Коваленко О.Я. Про викладання іноземних мов у 2013-2014 навчальному році.// /, Іноземні мови в навчальних закладах. – 2013. - №3.
10. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462.
11. Про типові навчальні плани початкової школи. Наказ МОНмолодьспорту України від 10.06.2011 № 572.